

M A G Y A R
K U R I R

M D C C X C V I - d i k

E S Z T E N D Ö R E .

D. DECSY SÁMUEL

A L T A L

II F E R T Á L Y E S Z T E N D Ö ,

B É T S B E N .

1 7 9 6 .

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Nro. 27.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉSA. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Aprilisnek első napján 1796-dik
esztendőben.*

Hadi és Békességes Környüállások.

Hasonlók a' mostani újság írók a' complicatus, az az, a' két 's több nyavalyákkal egyfzersmind küzködő beteghez hivatott orvoshoz, a' ki látja ugyan a' symptomákat, az az, a' betegségnek jelenségeit, de azoknak egymással ellenkező voltok miatt vagy tellyeséggel ki nem tanulhatja a' fő nyavalyának természetét, vagy igen későre és sok elmélkedései után határozhatja azt meg, addig pedig tsak palliative orvosolja a' beteget. Annyi egymással ellenkező tudósításokat olvasunk a' magános és közönséges levelekből a' jelenvaló Fr. hadakozásnak környüállásairól, hogy tellyeséggel meg nem tudhatjuk a' dolognak mivóltát

határozni, és hol ide, hol amoda hányatunk a' bizonytalanság özönének háborgó habjai által. Hogyha a' hadakozó feleknek hadi készületeikre tekintünk, szükségesképen úgy kell gondoloznunk, hogy ez idén vége nem léfzen a' *Márs* isten oltárára vitt áldozatoknak. Ellenben ha a' belső kabinetumoknak és ministereknek foglalatosságait, a' kúriroknak egyik udvartól a' másikhoz, egyik Országból a' másikba való futkosásokat, némelly egyéb környülállásokkal együtt gondolóra vesszük, közelgetni látyuk a' közönséges békességet. — Illyen egymással ellenkező környülállások között leg tanátsosobnak tartjuk ennekutánna a' Magyar Kurir érdemes Olvasóit sem az óhajtott békességgel nem ketsegtetni, sem a' hadakozásnak folytatásával nem rettenteni, hanem mind addig, míg vagy az egyikről, vagy a' másiktól tsalhatatlan tudósításokat vesszünk, a' közép úton járni, az az, a' mit mások a' békességről és háborúról írni fognak, magok valóságokban elő adni.

A' közelebb múlt Mártiusnak 19-dikén *Manheimban* költ Fr. újságból im' ezeket olvassuk: Leg kissebbet sem lehet, *úgymond*, a' békességes tractától kételkednünk, ezen hólnapnak első hetében ismét 2 kúrirok küldettek *Basileából* egy nagy fejedelmi udvarhoz, a' kiknek oda lett érkezések után több ministeriális conferentiák tartattak, és egynéhány kúrirok és staféták küldettek vissza *Basileába*, és annyival nagyobb reménységünk lehet a' régtől fogva homályba borúlt békesség hajnalának fel derüléséhez, mivel a' mostani *Párisi* kormányzéknek kívánságai sokkal mértékletesebbek mint az előbbi Conventnek.

Későbbben, az az, Márt. 20-kán az a' hír támadott, hogy a' hadakozó hatalmasságok közt való békesség tökéletességre ment; hogy a' *Franzia* ármaniáknál ez a' dolog már közönségesse is tétetett; hogy néhány kerületeken kívül minden Fr. fegyver által el foglaltatott tartományokat vissza árták törvényes uraiknak 's a' t.

Hogyha így volna a' dolog, bizonyosan más hangon beszélnének a' *Londoni* levelek is. Ezek pedig így szólnak: Mi, *ügymond*, a' békesség renéylése és a' hadakozás félelme közt tsüggedeziünk, és hol jobb hol bal részre hajól várakozásunknak vitorlája: Két Frantzia kurirnak ide lett jövelele, a' ministeriumnak conferentziái annyira fel serkentették bennünk a' békességnek bizodal-mát, hogy leg ottan a' status papirosainak betse is fellyebb hágott: ellenben még sem szünnék a' hadi készülétek; még is erővel fogdosatnak a' hajós legények; még is egynéhány linea és transport hajók indultak Amérikába *Cornwallis* admiralis vezérlése alatt; még is 7000 ember várja a' parantsolatot az oda való menetelre; még is 13 hajóink vigyáznak a' *Bresttai* kikötő hely előtt; még is 10 hadakozó hajókkal repült ki *Gardner* Admiralis de hová hová nem, az admiralitási Tanátsón kívül senki nem tudhatja. Mindezek pedig nem olyan jelenségek, mellyek a' már végbe ment, vagy majdan következő békességnek elő-járó postái lehetnének.

Deutzból, a' *Rénuson* innen *Kolóniával* által ellenben fekvő mező váraskúból írják, hogy szüntelen való mozgások tapasztaltatnak a' *Rénuson* túl fekvő Fr. armadiáknál; hogy sok seregek *Kolóniába*, az ott feküdtek pedig *Crefeldbe* masiroz-tak; és hogy ezen ide 's tová való menetelek által külömbkülömbféle gyanúságokra szolgáltatnak alkalmatosságot; hogy a' *Rénus* jobb partyan tanyázó és 10000 főből álló Fr. corpusznak sok mindenféle tábori eszközök adattak.

A' felső *Rénusi* Fr. armadiánál a' békesség-ről, a' *Rénus* alsó környékén táborozónál a' háborúról és az ellensége kedésnek majdan lejendő el kezdéséről beszélgetnek a' nadrágtalan patrióták, 's azt mondják, hogy *Jourdán* Generális 8000 emberrel a' *Hundsruickenben* (a' *Mösel* és *Rénus* közt fekvő hegyes völgyes tartományban, melly deákiul az ottan hajdan táborozott Hunnosokról

Hunnorum Tractusnak nevezetik) offensive fog hadakozni; hogy *Koblentz* mellett és annak környékén 20000 ember fog maradni, ne hogy az *Ehrenbreitsteini* várban lévő ágyúknak védelme alatt ottan általmennyenek az *Austriacusok*; hogy *Koblentztől* fogva *Crévelddig* néhány friss truppok kordont fognak húzni; hogy *Lefevre* Generális 30000 emberrel a' *Rénus* jobb partján fog vigyázni, és az ellenséget a' fő ármádiától el vonni; és hogy *Pichegrü* Generális a' *Rénus* felső környékén fogja az ellenkezőket megtámadni. — *Félté* hogy nevettséges egeret ne szüljenek ezek a' terhes hegyek. —

Nagy Britannia.

A' *Londoni* tudósítások szerént a' *Pringle* admirális kormánya alatt lévő Angliai flotta a' Hollandiai flottára bukkánván, azzal mint erősebbel szembe nem szállott, hanem szép rendel visszavonta magát. Ennek segítségére 5 Angliai és egy-néhány Orosz linea hajókból álló flotta küldetett *Dünkán* Admirális kormánya alatt, de ez is kénytelen volt a' tengeri szélveszek miatt visszavonni. A' múlt Febr. 23-dikán 10 linea hajókból álló flottával futott ki a' tengerre *Harvey* Admirális oly véggel, hogy a' *Brestiai* kikötő helyből kiment Fr. flottának Hollandiai flottával való öszve kapcsoltatását meg akadályoztassa, és azon esetre, hogy a' Fr. és Hollandiai flották a' *Jó Reménység* hegyére ütnének, egy linea hajó egy fregatte, és 7 transport hajók küldettek a' *Portsmouthi* kikötő helyből a' *Harvey* Admirális flottájához.

A' napkeleti Indiai társaságnak igazgatói egy levelet vettek *Konstántzindpollyon* és *Bétsen* keresztül *Bombayból*, mellyben azt írják nékiek Novemb. 3-dikán, hogy a' *Cochini*, *Malakkai*, *Amboinai*, és *Jaffanapatnámi* Hollandiai örökségeket el vették az Anglus seregek; de még mind ezekről semmi tudósítást nem vett az udvar, következésképen addig míg a' lenne, semmi bizonyost nem irhatunk e' tárgyról.

A' tengeri dolgokra nézve egy bizonyos commissió fog fel állítatni, melly az admirálisí Tá-
náts igazgatása alatt a' hajó építés mesterségének
tökéletesítésében fog foglalatoskodni. Ezen com-
missiónak előülője *Bentham* brigadiros Generális
fog lenni.

A' *Kristian* admirális flottáját kísérő hajók
közt egyiken egy gonosz complot támadott, melly-
nek tzélja a' vala, hogy azon hajót valamellyik
Fr. kikötő helybe bé vivén a' Frantziáknak adja
által, a' complot ki világosodván az öfzve esküd-
tek közül 17-en halálra íteltettek.

Jamajkából, Amérikanak egy nevezetes sziget-
jéből azt a' kedvező hirt vette a' *Londoni* udvar,
hogy az ottan uralkodott és sok embert föld alá
temetett sárga hideglelés tökéletesen meg szünt, és
hogy az ottan el partolt *Mulatták* arra kötelezték
magokat, hogy a' Felséges Angliai királytól tér-
den álva fognak kegyelmet kérni, és a' nekik mu-
tatandó helyen tsendesesen le telepedni 's békessé-
gesen élni. Azomban a' későbbi tudósítások sze-
rént, tsak azért tették ezen békességes fel tétele-
ket, hogy a' mig erántok parantsolat menne *Lon-
donból*, elegendő fegyvert és eleséget szerezhesse-
nek magoknak.

A' Parlamentomok gyűllésében semmi meg
tartásra méltó dolog nem történt azon kívül, hogy
az antiministeriális rész még most sem szünik meg
a' ministerium tselekedetit otsárlani, és *Pith* mi-
nister közönséges hszonra tzélozó igyekezetét
minden úton módon akadályoztatni. Az alsó Par-
lamentom gyűllésében azzal vádoltatott, hogy a'
maga két *Billjeinek*, a' mellyek által t. i. a' Fran-
tziákkal való hadakozásnak folytatását, és az ar-
ra való költségnek eszközöltetését tóditani kíván-
ta, 2 millió és 6000000 font sterlinget olzott vól-
na ki a' Parlamentom ministeriális tagjai közt. —
Pith minister hosszas beszédet tartván a' maga
mentségére ezen szókkal fejezte azt bé: Azt kívá-

nom, hogy a' Parlamentom szorosan vizsgálja meg az ellenem tett vádakat. E' végre egy különös commissió rendeltetett ki, mellynek képében tett jelentésében minden gyanúságtól üresnek és ártatlannak mondotta *Douglas* úr *Pith* ministert, a' melly ellen ugyan hol egy, hol más ki fogásokat tettek *Fox* és *Sheridán* urak, mindazáltal most is diadalmat vett rajtok a' minister, és mellette 171, ellene pedig 23 voksok adattak.

Noha a' hadi készületek által minden békeséghez való reménységek eltűnt az Anglusoknak: mindazáltal tsak ugyan nem kételkednek arról, hogy a' ministerium abban ne munkálódna. Ezen bizodalombokban nagyon meg erősítettek azáltal, hogy Márt. 3-dikán egy Fr. tisztt ment *London*ba, a' ki a' *Párisi* Directorium petséjével meg petséttetett irásokat vitt a' Lord *Grenville* Status titoknok Kancelláriájába.

A' Márt. 7-ikén tartatott gyűlésben az egész alsó ház commissióba formálta magát, az az, bé zárt ajtókkal tanátskozott a' Szeretsenekkel való kereskedésnek el törléséről, 's azt végzette, hogy a' jövő 1797-dik esztendőben Márt. első napjától fogva egészlen szünjék meg. A' felső Parlamentomban azt javasolta a' *Klarentzei* hertzeg (*Wilhelm* Henrik, a' királynak 3-dik szülött fia) hogy jobb lefzen ezen tárgyat egészlen el mellőzni, 's emlékezetet sem tenni többé róla.

Batáviai Republika.

A' Hágai N. Gyűlés előülője Pál Péter első beszédjének folytatása: „A' mi hibás constitutionok, melly miatt a' leg fontosabb dolgokban is sem a' tartománybéli, sem a' közönséges kormányszékek egyet nem értvén, semmit nem végezhettek, volt leg főbb oka, hogy a' leg szorosabb környüll állásokat sem lehetett el háritani; hogy a' közönséges szükségre kívántatott költség ki nem szereztetett; hogy a' maga idejében semmi is végére

nem vitetett, és hogy a' háborús körülállásokban, a' mellyeket az egyesség által el lehetne kerülni, előbb még támadta az ellenség köz társaságunkat, mint sem a' védelmező eszközök ki készítettek volna; sőt minekutánna kézsek voltak is, nem lehetett vélek úgy élni, a' mint kívánták volna a' körülállások és hazánkniak boldogsága; melly miatt 200 esztendőktől fogva igen sok kárt vallott a' respublika, a' mint az 1674, 1678, 1748, 1783, 's kiváltképen az 1785-dik esztendőki békességes tracták elegendőképen bizonyítják. — Nem említem azokat a' nagy gyűlléseket, a' mellyekben a' nemzet dolgait szorosan meg hányni vetni 's el intézni kellett volna. Ezekben nemcsak semmi jó nem végződött; sőt inkább erőtlenségének és fel bomlásának fundamentoma vette-tett meg azokban, melly miatt végtére is semmi-ségének örvényébe süllyedett a' respublika. Szükség volt tehát olly rendelkezéseket tenni, mellyek mind a' józan okossággal, mind a' köz haszonnal jobban meg egyeznek."

„Szükség, hogy a' *Batáviai* nemzetet ábrázoló N. Gyűllésnek hatalma legyen minden külső dolgoknak kormányozására, háborúnak kezdésére, békességnek szerzésére, az idegen hatalmaságokkal való szövetség kötésre, követeknek, ministereknek avagy ágenseknek idegen udvarokhoz való küldésekre, szükség néki jussanak lenni pénz veretésre, a' hadi és tengeri erőnek igazgatására, az azokra szükséges költségeknek kívánására és ki állítására a' nélkül, hogy valamellyik tartomány resolútiójára, instructiójára, és revocatiójára, 's erre vagy amarra köteleztetne, a' respublika minden közönséges dolgainak a' tartományok vok-sai által kell végbe vitetődni, és egyik tartománynak se legyen jussa 's szabadsága az illy közönséges végzéseket ellen dolgozni, és azoknak végbe vitetését meg akadályoztatni. — Illyenképen ezen N. Gyűllésnek minden tagja az egész Belgiomi népnek képviselője, és minden tarto-

mánybéli nexusnak meg kell szünni, el annyira, hogy a' constitutonalis commissionak ki nevezése után még csak említeni sem lehet a' tartományoknak neveit, és a' ki ezt mivelné, világosan meg sértené a' N. Gyűlésnek alkotmányát, mint-hogy már most a' Belgiomi népnek boldogsága a' leg főbb törvény, és minden különös tartománybeli relationak és haszonnak vége vagyon.

„Melly szerentsés idő az, mellyben annyi sok szélveszek és háborúk után az egész nemzet boldogsága a' tartományok és városok különös hasznának eleibe tétetik, és az egyességnek és a' nemzeti fő kormány feloszthatatlanságának hajnala fel nyílt. Boldogok, sőt háromszorta boldogabbak vagyunk, hogy a' fő kormányban, 's annak minden részeiben való revolutio minden vérontás nélkül, melly által más tartományoknak revolutiója egészlen meg homályosítatott, ennyire mehetett, és hogy ezen népnek alkalmatossága lehetett ezen rettentő példának tükörébe békéteketeni, 's abból okosságot, vigyázóságot, böltségséget, és szelidséget tanulni. — *Ezen beszéd hátra maradt részének folytatását a' jövő posta napra halasztjuk.*

A' *Friziai* tartomány Mart. 10-dikén választott 10 deputátusokat, a' kik 10 nap múlván *Hágában* meg jelenvén, a' Conventbe béké léptek. A' még eddig meg nem jelent nemzeti képviselők eránt azt végzette a' Convent, hogy minél előbb küldetessenek *Hágába*. — A' *Leydai* fő iskola és az Evangelica gyülekezeteknek papjai deputátusokat küldöttek a' Convent tiszteletére. — A' *Périsba* lévő Hollandus ministereknek, *Meyer* és *Blau* uraknak fizetések, amannak 5000, ennek 5800 forintal meg szaporitattak. — A' Conventnek tagjai különös forma ruhát fognak a' gyűlésekben viselni. — Az aranynak és ezüstnek országból való ki vitetése meg tiltatott, a' hajó vitorláknak és köteleknek ki hordása mindenüvé meg eged-

retett, csak Angliába nem. A' Buureni és Cuilenburgi Grófságok *Geldriával* öfzve kaptoltattak.

Hamelsveld polgár azt javasolta a' Mart. 7-dik napján tartatott N. gyűlésben, hogy a' Convent feltételeinek és dolgainak isteni áldással lezendő meg koronáztatásokért az egész respublikában közönséges áhétatosságra való órákat kelle-ne rendelni, melly által nemtsak a' vallás meg utalásáról támadott gyanúság meg tzáfoltatnék, hanem a' népnek is nagyobb bizodalma lenne az isteni gondviseléshez jelenvaló vezedelmes környülállásai közt 's a' t. *Krigger* polgár egészen ellene szegezte magát ezen kegyes feltételnek, azt adván okúl, hogy a' világi és vallásbéli dolgoknak öfzve keverítéséből végtére is vissza vonások támadnának a' világi és egyházi személyek közt; hogy ilyenkor leg jobb alkalmatosságok lenne a' jelenvaló revolutióval meg nem elégedő papoknak a' magok contrarevolutionális gondolatjaiknak ki terjesztésére, és a' Nationális Convent tagjainak a' nép előtt gyűlölségesekké való tétélekre 's a' t.

Lengyel Ország.

Warsóvidből Mart. 7-dikén. Az idevaló politzia Directorium a' Fels. Pruffziai király parantsolatjára egy hirdetményt tétetett közönségessé, melly szerént azok az Orosz tisztek, a' kik ekkorig ingyen kvártélyoztanak a' polgároknak házaikban, Mart. első napjától fogva kötelesek léfznek szállásaikért fizetni; következésképen senki sem tartozik nekik ingyen szállást adni. A' királynak való hódolásra már meg tétettek a' rendelések, *Berlinből* 8szekéren küldetett el a' királynak ezüst asztali készületeje, a' mellyre a' hódolás után tartatandó és a' király költségére készitetendő vendégségben szükség fog lenni.

Krakauból iratik, hogy a' Fels. *Bétsi* és *Berlini* udvarok közt való demarcationalis dolog még

végére nem lehetett; hogy még eddig nem tudatik, mellyiknek fog esni a' *Krakoui* vajdaság; hogy még eddig *Austriai* tiszttviselők kormányozták a' közönséges dolgokat, de csak *provisorie*, mivel még most is *Lengyel* sás tzimerek függenek a' határokon.

Egy későbbi, az az, *Mart.* 19-dik napján költ *Krakóviai* levélből ezeket olvassuk: „Itten is szorgalmatos készülétek tételnek a' jövő hódolásra, és a' mint hallatik, *B. Margelik* fogja a' hódolást el venni. Tegnap érkezett ide *Gr. Laczy* Orosz *Generál* Lajtinánt, *Gr. Laczy* Cs. *Kir.* *Feldmarsal* testvérének a' fia, egy *Orosz* *Obersterrel* együtt, a' kik olly végre küldettek ide a' *Fels. Császárné* által, hogy a' *Pétersburgi* és *Bertini* udvarokhoz esett *Lengyel* tartományoknak határait határozzák meg.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Elegyes Tudósítások.

A' *Párisi* politzia minister rendelése szerint ismét nemzeti kokárdát fognak az affzonyok viselni. Minden *Fr.* Országból ki, és más Országokból abba bé menendő leveleknek *Párison* kerestül kell menni. Ama hires *Raynál* abbas a' ki *Histoire Philosophique* nevű munkája által halhatatlan emlékezetet szerzett magának, *Passyban* *Páris* szomszédságában életének 84 dik esztendőjében meg holt. A' nevezett betses munkáját újokban ki akarta adni. A' *Nantesi* edictum visszavételének históriáját négy irott darabban hagyta maga után. — *Polignac* emigrált *Fr.* hertzegnek nemcsak *Krimidában*, hanem *Ukrajniában* is sok jószágot és 3000 jobbágyot ajándékozot az *Orosz Császárné*. — Az *Angliai* király kotsijához minap kövel hajított gonosz ember *Kyd Wackének* nevezetik, és már törvénybe is idéztetett. — A' *Domonkos* szigetében 4000 *Spanyól* szeretsenek mentek által az *Anglusokhoz*. — *Pétersburgban* az el múlt esztendőben, 6964 gyermek született e' világra, 5302 holt meg, és 1274 párosodott öszve, kö-

vetkezésképen 2000-rel több született mint megholt. Ellenben más nevezetes városokban a' holtaknak száma, mindenütt felül múlja a' születettek számát, úgyhogy el lehet mondani, hogy az el múlt. 1795 dik esztendő e' folyó században legszerentsétlenebb esztendő volt az emberi nemzetre nézve. *Londonban* 18361 született, 21169 holt meg; *Bétsben* 11167 született, 13756 holt meg, *Berlinben* 5280 született 7659 holt meg; *Amsterdámban* 5056 született, és 9296 holt meg; *Koppenhágában* 3049 született, 3524 holt meg meg; *Hamburgban* 3044 született, és 4144 holt meg; *Rotterdámban* 1865 született, 2195 holt meg; *Königsbergben* 1701 született, 2754 holt meg; *Dresdában* 1553 született, 1869 holt meg; *Monachiumban* 1381 született; és 1822 holt meg. Illyenképen az itt fel jegyzett városokban 15790 emberrel több holt meg, mint e' világra született. — *Manheimban* Márt. 13-dikán kezdődött el az a' Jubileum, melyet a' múlt esztendőben engedett a' Sz. Pápa a' Fels. Császárnak és a' *Palatinátusi* V. Fejedelemnek. — *Kosciusko* is fel támadt halottaiból, és egy *Moscautól* 30 mélföldnre fekvő várba vitetett fogságba. — *Londonban* olly drága a' kenyér, a' minémű 100 esztendőtol fogva nem volt. A' *Hyberniában* találtatott arany bánya már is 3000 font sterlinget adott. — Egy *Obendörfer* nevű Morva Országi 80 esztendős öreg ember, azt a' rendelést tette halála előtt testamentomában, hogy az ő halála után egy mise mondattassék a' Fels. Császár hofszú életéért, a' ki ötlet maga óltalmába vette. — *Karinthiában* egy *Ságon* nevű faluban, a' múlt Jan. 20-dikán usonna után, ki meggy egy szegény paraszt fejszéjével a' szomszéd erdőbe, hogy ott tűzi fát készítsen magának, és estére sem tért vissza. Kin maradásán felettébb meg ijedt szüléshez közelítő terhes felesége, mind azért, mivel néhány időtol fogva a' férje betegeskedett, mind azért mivel sok farkasok mondattak az erdőben járni. — Sok sirásain meg esvén szivek a' szomszédoknak, seregestöl ki mentek az el tévelyedett ember ke-

resésére; de sem akkor, sem a' következett napokon fel nem találhatták, kin maradása után heted nappal két leánykái, a' kik hasonlóképen édes attyok keresésére ki mentek, egy rakás fa levele alatt feketeséget látni láttattak magoknak, 's ijedten haza futván meg beszéllették édes anyoknak, a' ki is szomszédjaival közölvén a' hírt, ki mentek a' helyre, és ott találták az előtt heted nappal el téveledett szomszédjokat félholtan. Oda hivatván a' *Hrennovitzi* káplán, a' ki szinte a' fent említett helységben jelen volt, a' halállal küzködő embernek pulsusát meg tapogatta, meg szóllította, de semmi feleletet nem vévén, kötelessége szerént a' halálra el készítette, de azonban minden órában jó meleg tehén hús lévből két két kalánnal öntött a' szájába, és eret is vágatott a' karján. Annakutánna is minden nap meg látogatta betegjét, a' ki meg gyógyulása után semmit sem tudott az erdőben lévő állapotjáról mondani. A' fordösnek értelme szerént; az erdőbe lett menetelekor el ájult, a' fa levél közzé le dűlött, és hét egész nap minden étel és ital nélkül ájulásban volt. Ebből ki tettzik, hogy a' beteg ember nem mindjárt hal meg étel ital nélkül. — *Lissabonában* Jan. 27-dikén kemény föld indulás, Febr. első napján pedig olly rettenetes zápor eső és szélvész volt, a' minémüre nem emlékeznek a' mostan élő emberek. — A' *Dovai Merlin* helyett *Tallien* tétetett Párisi fő politzia ministerré. Azok a' *Klubisták*, a' kiknek nem régiben gyűllés házaik bé tsukattak, 600 Jakobinusi kutsmát kézfittettek, és még most is titkos gyűlléseket tartanak. A' politzia ministernek különös engedelme nélkül harmad napnál tovább semmi idegennek nem szabad tovább ottan mulatni. *Faypoul* volt finantz minister *Genuába* ment követségbe. Költött hirnek lenni mondatik, hogy *Pichegrü* Generálistól elvétellett volna a' *Rénusi* Fr. armadiának kormányozása; hanem hogy *Bournonville* Generális az élzaki, t. i. a' Hollandiában lévő armadiának kór-

mányozójává tétetett légyen, ismét meg erősítetik. Az idösbik *Charette* és *Jaille* 's *Baumel* ritterek a' múlt Febr. 21 dik napján történt tsatában el estek. *Lafayette* Generálisnak felesége és két leányai, a' kik a' Fels. Császár engedelmével férje, 's édes attyok látogatására *Olmützba* jöttek, miért miért nem, szoros őrizet alá tétettek. — Az északi Amerikai köz társaság 10 millió font sterlinget, az az, 30 millió R. forintot nyert a' jelen való Fr. háború alatt maga kereskedése által. — Azon vitorla, mellyet ezen köz társaságnak küldött a' Fr. respublika vele való szoros barátságának ki nyilatkoztatására, a' múlt Jan. 4-dikén tétetett nagy pompával a' *Filadelfiai* congressus leveles tárába, a' melly alkalmatossággal igen szép és fontos beszédet mondott *Washington* Generális a' congressus képében, 's ezen igékkel fejezte azt bé: Vajha örökké tartson e' két respublika között való barátság. — *Londonban* meg halván *Sir William Chambers* igen hires építő mester, ilyen felül írás tétetett fej fájára:

Lay heavy on him earth-fort he

Laid many a heavy load on thee

az az:

(Föld! nyugodjál rajta terhessen, mivel ő is sok terhet rakott te reád). Nem maga a' Hollandiai helytartó fejedelemné, a' mint néhány közönséges levelek irták, hanem a' menyje az Orániai örökös hertzegnek hitvese, és a' Prussziai királynak leánya ment *Londonból Berlinbe*. — *Fridrik* Orániai hertzeg, a' ki ötöt addig kíserte, Generál Majór rangal Cs. Kir. hadi szolgálatba fog állani. — *Columbus Christófnak* Amerika első fel találójának holt testét, és rajta lévő köntösét a' Szent *Domonkos* szigetéből *Havannába* vitték által a' Spanyolok, és ott is nagy pompával temették el. — Néhai igen tudós *Edinburgi* orvos Doctornak

Hunternek szép gyűjteményeit az Orosz Császárné akarja meg venni. — *Dublinban* 3 majestas vétekbe esett bűnösök végeztettek ki e' világból. — Márt. 4-dikét követett éjjel meg lehető föld indulás tapasztaltatott *Úlmában*. — A' felső *Saxóniai* kerületben, egy *Kaltensontheim* nevű mező váraskában, Febr. 12-dikén, egy *Grob Lörintz* nevű tehetős izüléktől származott parazt ifjú akasztatott fel, a' ki első ifjúságától fogva szüntelen kolbálszra éhezvén 's annak ételében telhetetlenkedvén, nemcsak minden ősi örökségét kolbálszra költötte, hanem végtére, azon otsmány appetitusának, vagy inkább nyalánkságának ki elégítése végett tetemes lopásokra is vetemedett. Ezen szomorú példaból ki tettezik, melly káros legyen a' gyermekeket a' nyalánkságra izoktatni.

* * *

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Egy *Krautsak János György* nevű *Pétsi Timár* 25 ezer forintokat tett le olly feltétellel, hogy oda könyörülő szerzetesek vitetessenek bé, és minden vallás külömbségére való tekintet nélkül gyógyítsák a' kezek alá bizatandó szegény betegek. Melly ditséretes feltételének előmozdítására, Fels. Urunk a' vólt *Capucinus* szerzetbeli papoknak klastromat az ahoz tartozó kertekkel egyetemben által engedni, maga kegyelmes jó tettzésének ki nyilatkoztatására a' fent nevezett jóltévő *Timárnak* egy arany nummismát küldeni méltóztatott, melly ő *Felsege parantsolattyából*, a' könyörülő barátok oda lejendő bé vitetéseknek alkalmatosságával *Tek. Baranya Vármegeyének* első *All Ispánnya* által fog közönségesen nyakába függesztetni.

D. D. S.